

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I JÖNKÖPING

DOM
2018-10-03
Meddelad i Jönköping

Mål nr
3819-18

SÖKANDE

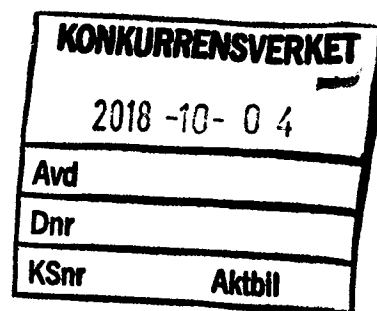
Ricoh Sverige AB, 556228-8851
Box 1536
171 29 Solna

Ombud: Advokaten Anton Johansson och advokaten Carl Norén
Kastell Advokatbyrå AB
Box 7169
103 88 Stockholm

MOTPART

Högskoleservice i Jönköping AB, 556487-2744
Box 1026
551 11 Jönköping

Ställföreträdare: Victoria Akean och Stefan Henriksson
Högskoleservice i Jönköping AB
Box 1026
551 11 Jönköping

SAKEN

Överprövning av upphandling enligt lagen (2016:1145) om offentlig upphandling, LOU

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår Ricoh Sverige AB:s yrkande om edition.

Förvaltningsrätten avslår Ricoh Sverige AB:s ansökan om överprövning.

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Högskoleservice i Jönköping AB (Högskoleservice) genomför en upphandling av utskriftstjänst för Jönköping University. Genom tilldelningsbeslut den 9 juli 2018 antogs Koneo AB (Koneo) som leverantör. Ricoh Sverige AB (Ricoh) har ansökt om överprövning av upphandlingen.

Dok.Id 271796

Postadress
Box 2201
550 02 Jönköping

Besöksadress
Hamngatan 15

Telefon
036-15 66 00

Telefax

-

E-post: forvaltningsrattenijonkoping@dom.se
www.forvaltningsrattenijonkoping.domstol.se

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

Ricoh yrkar i första hand att förvaltningsrätten ska besluta att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts på sådant sätt att Koneos anbud inte får beaktas vid anbudsprövningen. I andra hand yrkar Ricoh att upphandlingen ska göras om. Bolaget står även fast vid sitt yrkande om edition beträffande de handlingar som förvaltningsrätten hämtat in från Högskoleservice inom ramen för domstolens utredningsskyldighet.

Högskoleservice anser att ansökan om överprövning ska avslås.

VAD PARTERNA ANFÖR

Ricoh

Vid utvärderingen av anbuderna bedömde Högskoleservice att Koneo hade lämnat det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet. Ricoh placerade sig på andra plats. Det står klart att Koneo hade en betydligt lägre anbudssumma och det kan därför ifrågasättas om bolaget uppfyller alla obligatoriska krav. Av handlingarna som Ricoh fått ta del av framgår att det är oklart om Koneo besvarat alla frågor. En huvudprincip är att de obligatoriska kraven inte får frångås och EU-domstolen har uttalat att det ankommer på upphandlande myndigheter att strängt följa de kriterier som ställts upp. Ett anbud som inte uppfyller kraven ska förkastas. Upphandlingen innehåller ett stort antal obligatoriska krav och det är inte ovanligt att myndigheter gör felbedömningar vid anbudsprövningen. Det finns anledning att ifrågasätta riktigheten i poängsättningen som genomförts vid prövningen av anbuderna. Om Högskoleservice hade förkastat Koneos anbud hade Ricoh hamnat på första plats i utvärderingen. Ricoh har alltså lidit skada på grund av att Högskoleservice handlat i strid mot LOU.

Även om förvaltningsrätten beslutat att hämta in handlingar rörande Koneos anbud från Högskoleservice med stöd av 8 § förvaltningsprocesslagen (1971:291) är edition en självständig grund för utlämnande av handlingarna.

Yrkandet om edition ska alltså prövas avseende de handlingar som hämtats in.

Högskoleservice

Det bör krävas att en sökande som ansöker om överprövning av en upphandling anger vilket fel den upphandlande myndigheten gjort sig skyldig till. Bevisbördan ligger alltså på sökanden. Ricohs invändning om att utvärderingen gjorts på ett felaktigt sätt är grundlös och bolaget har inte anfört några konkreta omständigheter till stöd för sin talan. Argumentet om att myndigheter gör misstag är allmänt hållet och saknar koppling till den aktuella upphandlingen. Koneo uppfyller samtliga obligatoriska krav och Ricoh har inte förmått peka på i vilket avseende det skulle finnas brister. I den mån svar inte finns i Koneos anbudsansökan beror det på att en egen försäkran lämnats vid ett senare tillfälle. Ricoh har inte heller visat på vilket sätt bolaget skulle lida skada av det påstådda felet i upphandlingen.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Gällande regler

I 20 § förvaltningsprocesslagen stadgas att i fråga om skriftligt bevis gäller 38 kap. 1–5 och 7–9 §§ rättegångsbalken i tillämpliga delar.

Om en allmän handling kan antas ha betydelse som bevis, får rätten enligt 38 kap. 8 § första stycket rättegångsbalken besluta att handlingen ska tillhandahållas. Enligt andra stycket 3 samma paragraf gäller detta dock inte handling genom vilken yrkeshemlighet skulle avslöjas, om det inte finns synnerliga skäl för att handlingen ska tillhandahållas.

I 4 kap. 1 § LOU anges att upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra

upphandlingar på ett öppet sätt. Upphandlingar ska vidare genomföras i enlighet med principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet.

Enligt 20 kap. 6 § LOU ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts om den upphandlande myndigheten har brutit mot någon av de grundläggande principerna i 4 kap. 1 § eller någon annan bestämmelse i lagen och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada.

Förvaltningsrättens bedömning

Yrkandet om edition

I samband med ansökan om överprövning begärde Ricoh hos Högskolesevice att få ta del av vissa handlingar som rör Koneos anbud, men nekades detta med hänvisning till att de omfattas av sekretess. Förvaltningsrätten beslutade den 31 augusti 2018 att flertalet av dessa handlingar skulle hämtas in inom ramen för domstolens utredningsskyldighet. I beslut den 14 september 2018 slog förvaltningsrätten fast att de inhämtade handlingarna inte skulle lämnas ut till Ricoh.

De handlingar som Ricohs editionsyrkande gäller är redan processmaterial i målet. Det saknas alltså skäl för att besluta om edition och yrkandet ska därför avslås.

Ansökan om överprövning av upphandlingen

I princip gäller att en part som hävdar att en upphandling är felaktig på ett klart sätt anger vilka omständigheter den grundar sin talan på (RÅ 2009 ref. 69). Rättens prövning är i sammanhanget begränsad till de omständigheter som parten åberopar. Ricoh har till stöd för sin talan anfört att Koneo hade en betydligt lägre anbudssumma och att det därför kan ifrågasättas om samtliga obligatoriska krav är uppfyllda. Utöver detta har Ricoh angett att upp-

handlingen innehåller ett stort antal obligatoriska krav och att det inte är ovanligt att de upphandlande myndigheterna gör felbedömningar.

Av ansökningsinbjudan och kravspecifikationerna framgår att de obligatoriska kraven omfattar bl.a. utskriftssystemet, utskriftsenheternas tekniska kapacitet, bank- och betallösningar samt leverantörens organisation. Även om det rör sig om ett stort antal krav som spänner över flera olika områden innebär detta inte i sig att det finns skäl för att utgå från att Högskoleservice gjort en felbedömning. Att Koneos anbudssumma var betydligt lägre skulle visserligen kunna ge anledning att ifrågasätta om samtliga krav är uppfyllda. Vid granskning av handlingarna som hämtats in har dock förvaltningsrätten inte funnit något som tyder på att Koneo inte skulle uppfylla de obligatoriska kraven. Ricoh har inte i övrigt anfört några omständigheter som gör sannolikt att Koneos anbud skulle avvika från något obligatoriskt krav.

Det har inte framkommit någon konkret omständighet som talar för att Högskoleservice gjort en felbedömning vid poängsättningen av anbuden. Att Ricoh anfört att myndigheter i allmänhet kan göra felbedömningar föranleder inte något annat ställningstagande. Ricoh har inte gjort sannolikt att det finns grund för ingripande mot upphandlingen och ansökan om överprövning ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga (FR-05).

Veronica Lindström

Rådmannen Veronica Lindström har avgjort målet. Förvaltningsrättsnotarien Johan Molde har varit föredragande.

Hur man överklagar

FR-05

Den som inte är nöjd med förvaltningsrättens beslut kan överklaga. Här framgår hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som ni fick del av beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För myndigheten räknas tiden alltid från beslutets datum.

Hur räknar vi ut tiden?

Sista dagen för överklagande är exakt 3 veckor från den veckodag som tiden börjar räknas. Om ni exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen för överklagande är en helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Tänk på detta i mål om överprövning av upphandling

I vissa fall kan myndigheten ingå avtal efter 10 dagar från det att domstolen avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut, och i vissa fall får myndigheten ingå avtal omedelbart. Efter att avtal har slutits får kammarrätten inte överpröva upphandlingen. Detta gäller alltså även om tiden för överklagande fortfarande gäller.

Närmare regler finns i den lag som gäller för målet, se rutan längst ner på nästa sida för hänvisningar.

Gör så här

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför ni tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring ni vill ha och varför ni tycker att kammarrätten ska ta upp ert överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis ni vill hänvisa till. Förklara vad ni vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå er: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om ni har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten – adressen finns i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har ni tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om ni *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt ni vill föra fram.

Vill ni veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om ni har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

För fullständig information, se:

- lag (2016:1145) om offentlig upphandling, 20 kap.
- lag (2016:1146) om upphandling inom försörjningssektorerna, 20 kap.
- lag (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet, 16 kap.
- lag (2016:1147) om upphandling av koncessioner, 16 kap.

